

KRONIKA
V KADENCJI (2012-2014)
WARSZAWSKIEGO TOWARZYSTWA TEOLOGICZNEGO
IM.KS. ROMANA ARCHUTOWSKIEGO

Warszawskie Towarzystwo Teologiczne, powołane z inspiracji J.E. ks. Prymasa Kard. Józefa Glempa w dniu 9 grudnia 1997 r., składa się z Zarządu i członków rzeczywistych, należących do 5 sekcji zrzeszających przedstawicieli różnych dyscyplin nauk kościelnych. Członkiem rzeczywistym Towarzystwa może zostać osoba, posiadająca przynajmniej doktorat z teologii, filozofii chrześcijańskiej, prawa kanonicznego lub katolickiej nauki społecznej. Towarzystwo działa na mocy statutów zatwierdzonych przez Sąd Okręgowy w Warszawie. Towarzystwo podejmuje działalność naukowo-badawczą, dydaktyczną i wydawniczą. Organizuje sesje naukowe dla członków Towarzystwa, dla studentów oraz wszystkich zainteresowanych zgłębianiem treści nauk kościelnych. Sesje te mają charakter plenarnych debat oraz badań naukowych w zakresie poszczególnych sekcji.

W minionej kadencji działalnością Towarzystwa kierował Zarząd powołany na Walnym Zebraniu w dniu 29 listopada 2011 r. w składzie: prezes - ks. prof. dr hab. Stanisław Warzeszak, vice-prezes - ks. prof. dr hab. Piotr Tomasik, sekretarz - ks. dr Dariusz Bartoszewicz, skarbnik - ks. dr Grzegorz Bachanek. Kierownikami poszczególnych sekcji Towarzystwa byli: sekcji dogmatyczno-patrystycznej: ks. prof. dr hab. Józef Warzeszak, biblijno-kerygmaticznej: ks. prof. dr hab. Krzysztof Bardski, historyczno-społeczno-filozoficznej: ks. dr Henryk Małecki, moralno-prawnej: ks. dr Wojciech Bartkiewicz, pastoralnej: ks. dr Józef Górzyński, wydawniczej: ks. dr Piotr Klimek, biura prawnego: ks. dr hab. Franciszek Longchamps de Bérier, Komisji Rewizyjnej: ks. prof. dr hab. Jan Miazek, ks. dr Kazimierz Obrycki, ks. bp dr Marek Solarczyk.

Działalność Towarzystwa realizowała się głównie w ramach walnych zebrań, sympozjów, sesji i posiedzeń naukowych, organizowanych dla członków jak i studentów Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie.

W V Kadencji miały miejsce następujące spotkania naukowe:

20 lutego 2012 r. o godz. 18⁰⁰ w gmachu Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Warszawie ul. Krakowskie Przedmieście 52/54. Wprowadzający do dyskusji referat pt. *Efekty kształcenia filozoficznego na wydziałach teologicznych* wygłosił ks. prof. Maciej Bała. Po referacie wywiązała się dyskusja dotycząca możliwości i ewentualnych metod oceny poziomu kształcenia. Zwrócono uwagę, że skuteczny system ewaluacyjny nie może polegać tylko na sumowaniu punktów lecz przy zachowaniu warunków obiektywizmu, musi uwzględniać indywidualne uwarunkowania.

13 czerwca 2012 r. 18³⁰ w gmachu Seminarium Duchownego diecezji warszawsko-praskiej przy ul. Mehoffera 2. Referat wprowadzający do dyskusji na temat Nowej ewangelizacji wygłosił ks. prof. dr hab. Krzysztof Pawlina. Prelegent rozpoczął od uściślenia pojęć:

apostolat, misja, ewangelizacja. Termin *Nowa ewangelizacja* użyty został w 1989 r. w Nowej Hucie przez Jana Pawła II. Krzyż trwa choć zmienia się świat. Istnieje ponad sto definicji nowej ewangelizacji. Trudność ze znalezieniem definicji nie jest wadą. Nowa ewangelizacja to nie jest ustalony program a raczej zapal i bodziec, wezwanie, proces wymagający pomysłowości, zaangażowania.

Po okresie entuzjazmu po Soborze Watykańskim II w kolejnych latach nastąpiła pewna stagnacja. Pierwsza ewangelizacja dotyczyła przejścia od religii politeistycznych gdzie mimo wszystko istniała pewna sfera *sacrum*. Współcześnie jest trudniej bo nie ma takiego zmysłu religijnego. Kiedyś był autorytet władcy, dziś każdy chce sam znaleźć drogę do Boga. Przymiotnik *nowa* nie oznacza nowej Ewangelii, nie zmienia się treść. Ewangelizacja nie jest także organizacją duszpasterstwa. Ewangelizacja jest to pomoc w wejściu w relację Osoba Chrystusa - osoba człowieka, pomoc w spotkaniu się osób. Decydującym czynnikiem są adresaci. Na wschodzie osoba stała się ofiarą systemu, na zachodzie dobrobytu. Celem Nowej ewangelizacji jest więc przywrócenie wiary w narodach i krajach, głoszenie kerygmatu ludziom, którzy byli w Kościele i z niego wyszli.

Bóg zawsze powinien znajdować się w ludzkim życiu na pierwszym miejscu. Po *Vaticanium II* głoszącym, że człowiek jest drogą Kościoła, zagubił się nieco teocentryzm nauczania. Nauczanie Kościoła powinno być skoncentrowane na osobie Chrystusa. Chrystus jest wciąż przychodzący. Jeśli z wiary uczyniliśmy doktrynę Papież przestrzega przed taką redukcją a jednocześnie przed nadaktywnością. Bóg, który się dzieje, Bóg się wydarza, Bóg jako możliwość. Bóg jest wartością, dziś jest stawiane pytanie o przydatność.

W toku dyskusji głos zabrali:

S. Warzeszak: jak odpowiedzieć na problem wielkiej nieobecności Boga we współczesnym świecie?

P. Tomasiak: często w katechizacji księży nie są dowartościowani rolą w swojej małej grupce. Koncepcja: *Bóg jako możliwość* jest niebezpieczna. Chrystus żąda radykalizmu.

M. Kotyński: doświadczenie wiary jest nie do zastąpienia jako warunek spotkania.

J. Miazek: kiedyś wiara również była czymś elitarnym, w masach nie było relacji personalistycznej nie ma sensu się frustrować.

3 grudnia 2012 r. o godz. 18⁰⁰ w parafii Niepokalanego Poczęcia NMP, w Warszawie, ul. Przy Agorze 9. W spotkaniu wziął udział Arcybiskup Metropolita Warszawski, Jego Eminencja Kazimierz kard. Nycz. Tematem spotkania był *Fenomen ewangelizacyjny wczesnego chrześcijaństwa*. Wprowadzający do dyskusji referat wygłosił O. Jacek Salij OP. Prelegent zwrócił uwagę na fakt, że we wczesnym chrześcijaństwie także występowały problemy (często podobne do współczesnych), zaś sięganie do wzorów starożytnych w celu ożywienia dzisiejszego Kościoła powinno opierać się na elementach, które przeszły próbę czasu i zostały ocenione jako dobre dla wspólnoty. Kościół jest odwieczny a Chrystus dokonując jego "uwidzialnienia" dał mu misję zmieniania świata. Elementami rozwiniętymi we wczesnym chrześcijaństwie, chwalonymi nawet przez wrogów i możliwymi do zastosowania obecnie były: działalność charytatywna, troska o wysoki poziom duchowieństwa oraz celebrowanie pięknej liturgii. W toku dyskusji głos zabrali:

prof. M. Starowieyski zwrócił uwagę na rolę chrześcijaństwa w rozwoju kultury europejskiej i wskazał na możliwość dotarcia z Ewangelią do człowieka poprzez piękno i sztukę.

prof. J. Naumowicz wskazał na równowagę w starożytnym chrześcijaństwie pomiędzy *caritas* i kerygmatem, która łatwo może zostać zachwiana pod wpływem chęci przypodobania się światu.

prof. W. Chrostowski podkreślił heroizm pierwszych chrześcijan, dzięki któremu byli oni przekonującym przykładem dla innych. Natomiast zwracanie uwagi na odwieczność Kościoła było i jest sposobem pokazania jego znaczenia w konfrontacji z synagogą żydowską gdzie jako odwieczna traktowana była Tora.

prof. J. Konarski wskazał na więź pomiędzy prawdą i moralnością w otoczeniu pogańskim gdzie helenizm nie wiązał wiary z moralnością.

prof. K. Filipowicz zauważył, że kultury pogańskie nie wymagały wyłączności i mogły być stale uzupełniane o kolejne elementy dogmatyczne i liturgiczne.

prof. D. Bartoszewicz zwrócił uwagę na różnicę między politeizmem i monoteizmem. Kultury politeistyczne nie wymagały "ewangelizatorów" gdyż wystarczyło dodanie nowego pierwiastka w systemie eklektycznym, zaś kult jednego Boga musiał być albo przyjęty albo odrzucony.

prof. W. Chrostowski zauważył, że rozpowszechnianie się chrześcijaństwa było związane z przyjmowaniem go przez władcę i jego najbliższe otoczenie. Dziś brakuje elit, które są punktem odniesienia dla całego społeczeństwa.

Kard. Kazimierz Nycz podsumował dyskusję wskazując na problem traktowania Kościoła przez współczesne państwo i społeczeństwo tylko jako instytucji charytatywnej. Taka redukcja jest zabójcza dla misji Kościoła, która powinna być traktowana w sposób integralny.

18 lutego 2013 r. o godz. 18⁰⁰ w gmachu Seminarium Duchownego diecezji warszawsko-praskiej w Warszawie Tarchominie, przy ul. Mehoffera 2. Tematem spotkania były *Wyzwania prawne małżeństw katolicko - islamskich*. Dyskusję poprowadził ks. dr Tomasz Jakubiak. Prelegent stwierdził, że w warunkach polskich coraz częściej chrześcijanka chce zawrzeć małżeństwo z muzułmaninem. Problemem jest odmienne traktowanie małżeństwa przez obie religie. Różnice dotyczą możliwości wielożeństwa, dopuszczalności rozwodu oraz decydującej roli mężczyzny - opiekuna działającego w imieniu kobiety. Wskazówki pomocne przy rozważaniu tego problemu zawiera Instrukcja Papieskiej Rady ds. Duszpasterstwa Emigrantów z 2004r. Podkreśla się zwłaszcza kwestię opieki nad dziećmi i konieczność uzyskania pewności co do rzeczywistych intencji zwłaszcza niekatolika wstępującego w mieszany związek małżeński. W toku dyskusji głos zabrali:

prof. J. Warzeszak zapytał o możliwość wyeliminowania ryzyka poligamii.

Prelegent odpowiedział, że może to zostać zagwarantowane w kontrakcie ślubnym na prośbę kobiety.

prof. J. Górzyński postawił kwestię czy w ogóle jest możliwe skuteczne wyegzekwowanie od niechrześcijanina przyjęcia katolickiego sposobu rozumienia małżeństwa.

prof. W. Bartkowicz zwrócił uwagę na zagadnienie kanoniczności i sakramentalności małżeństwa a także kwestii jego dopełnienia bądź niedopełnienia.

5 czerwca 2013 r. o godz. 18⁰⁰ w gmachu Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Warszawie ul. Krakowskie Przedmieście 52/54. Tematem dyskusji była *teologia Benedykta XVI*. Wprowadzenie wygłosili ks. prof. dr hab. Józef Warzeszak oraz ks. dr Grzegorz Bachanek. Pierwszy z Prelegentów podkreślił sprzeciw Papieża wobec relatywizmu, który stwarza pozory wolności a w rzeczywistości prowadzi do totalitaryzmu. Prof. G. Bachanek wskazał na kryzys wielkich Kościołów protestanckich, które zamiast spraw dogmatycznych skoncentrowały się na działalności społecznej. Stąd wniosek o konieczności zachowania wertykalnego wymiaru Kościoła, prowadzącego człowieka do Boga. W toku dyskusji głos zabrali:

prof. K. Bardski zwrócił uwagę, że "tożsamościowy" akcent przeżywania Kościoła może być również zagrożeniem porównywalnym z relatywizmem.

prof. J. Górzyński zwrócił uwagę, że Benedykt XVI bardzo podkreśla w swoim nauczaniu historyczność Wcielenia, także wyrażaną liturgicznie.

prof. T. Stępień wskazał, że płaszczyzną porozumienia poganina i chrześcijanina pierwszych wieków była filozofia. Byłoby dobrze gdyby współcześnie mogła odgrywać podobną rolę.

prof. P. Tomasik zauważył, że niewłaściwie rozumiany ekumenizm może stać się powodem myślenia relatywistycznego.

prof. D. Bartoszewicz dodał, że dotyczy to także dialogu międzyreligijnego ze wspólnymi niechrześcijańskimi.

prof. J. Warzeszak podsumował dyskusję zwracając uwagę na konieczność wspólnotowego traktowania wiary co stanowi antidotum zarówno na relatywizm jak i fundamentalizm.

2 grudnia 2013 r. o godz. 18⁰⁰ w parafii Niepokalanego Poczęcia NMP, w Warszawie, ul. Przy Agorze 9. Tematem spotkania były *Perspektywy wiary w encyklice Ojca Świętego Franciszka Lumen Fidei*. Wprowadzający do dyskusji referat wygłosił ks. dr Janusz Strojny. Prelegent ukazał wiarę jako rzeczywistość dynamiczną, wywodzącą się z przeszłości ale zmierzającą ku przyszłości. Elementem stałym w tej relacji jest Bóg i jedność z Nim dokonująca się teraz. Trwanie w tej relacji wymaga pamięci, dostrzegania działania Boga wobec ludu i wobec mnie, pojedynczego człowieka. Wiara jest także źródłem poznania, Bóg objawia siebie człowiekowi, człowiek rozumie swój byt w odniesieniu do Ewangelii. Najpełniej tajemnicę człowieka wyraża krzyż. W toku dyskusji głos zabrali:

prof. J. Warzeszak wskazał na fakt, że wiara jest darem i łaską udzielaną przez Boga.

prof. S. Warzeszak zwrócił uwagę że chorobą współczesnej cywilizacji jest samotność a kto wierzy nie jest sam.

prof. J. Górzyński podkreślił, że popularne stwierdzenie o kryzysie Kościoła jest nieścisłe. Mamy raczej do czynienia z kryzysem wiary.

prof. P. Tomasik dodał, że wiara jest dotknięciem prawdziwego Życia.

prof. G. Łęcicki zauważył, że wiele osób nominalnie wierzących przyjmuje jedynie pewną postawę humanistyczną.

prof. D. Bartoszewicz przypomniał, że kręgi przynależności do Kościoła ukazane w nauczaniu Vaticanum II mogą prowadzić do ekwiwokacji kiedy używamy tego samego terminu w jednej wypowiedzi w różnych znaczeniach.

prof. J. Strojny podsumował dyskusję zwracając uwagę na konieczność wolnej decyzji człowieka który może wybrać Boga.

11 marca 2014 r. godz. 18⁰⁰ w gmachu Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Warszawie ul. Krakowskie Przedmieście 52/54 Prelegentem był ks. prof. dr hab. K. Bardski, który ukazał nowość nauczania papieża Franciszka w świetle *Evangelii gaudium*. Ojciec św. zaprasza nas do szukania nowych dróg i przełamywania stereotypów, które mogą blokować naszą drogę do Boga. Istota wiary chrześcijańskiej jest zawsze ta sama. To Bóg, który objawia swoją miłość w Chrystusie. Papież proponuje swoistą rewolucję czułości, aby serce Ewangelii biło tak samo żywo jak dwa tysiące lat temu. W toku dyskusji uczestnicy zwracali uwagę na różnice pomiędzy nauczaniem Franciszka a jego medialnym odbiorem i komentarzami papieskich wypowiedzi. Z punktu widzenia duszpasterskiego konieczne wydaje się prostowanie doniesień pisanych często przez osoby, dla których teologia jest dziedziną zupełnie obcą.

17 czerwca 2014 r. 18³⁰ w gmachu Seminarium Duchownego diecezji warszawsko-praskiej przy ul. Mehoffera 2. Referat wprowadzający do dyskusji pt. *Logos Wcielony i słowo przepowiadane. Teologia Słowa Bożego i praktyka przepowiadania słowa Bożego* wygłosił ks. dr Waldemar Linke. Prelegent zgłosił postulat odświeżenia ciągłości nauczania instytucjonalnego ponad osobistymi różnicami pomiędzy Benedyktem XVI i Franciszkiem. Komplementarność wydaje się szansą i nadzieją na połączenie postawy intelektualisty i pasterza. Ewangelia może być rozumiana jako wydarzenie, księga jest najbardziej zewnętrznym kręgiem tajemnicy, której sednem jest Chrystus. W tym rozumieniu zbawienie jest wyjściem spod władzy litery i wyjście ku błogosławieństwu. Egzegeza tradycyjna oparta na analizie historyczno krytycznej jest wciąż potrzebna, szkodzi jej nie historia lecz filozofia, która determinuje dyskusję i czyni ten kierunek egzegezy niewrażliwym. W toku dyskusji głos zabrali:

prof. K. Bardski zauważył, że w "słowniku" Franciszka słowo nie odnosi się do Wcielenia lecz raczej do komunikacji.

prof. M. Kotyński dodał, że można oba sposoby rozumienia traktować komplementarnie.

prof. P. Klimek zwrócił uwagę na różnice w odczytaniu Vaticanum II w środowisku teologów europejskich i latynoamerykańskich. Tu może leżeć przyczyna różnej formy nauczania obu papieży.

prof. W. Linke podsumował dyskusję zachęcając do podejmowania refleksji nad Słowem Bożym aby w ten sposób poznać i umiłować osobę Chrystusa.

1 grudnia 2014r. o godz. 14³⁰ w siedzibie Towarzystwa przy ul. Dewajtis 3. Przedmiotem dyskusji była *Klauzula miłosierdzia w duszpasterstwie*. Wprowadzenie do dyskusji zrobił ks. prof. dr hab. Stanisław Warzeszak. Tłem rozważań był Synod dotyczący małżeństwa i rodziny, który wywołał wiele sprzecznych ocen i komentarzy. Prelegent zauważył, że duszpasterstwo wymaga udzielania odpowiedzi na wiele problemów współczesnego człowieka i odczytywania uniwersalnej Ewangelii z uwzględnieniem znaków czasu. Miłosierdzie może jednak zaistnieć wtedy, kiedy jest wola zmiany życia – człowiek wkracza na drogę nawrócenia. Nie można rozważać miłosierdzia w oderwaniu od prawdy antropologicznej. Odniósł się do propozycji synodalnych niektórych biskupów niemieckich. W toku dyskusji głos zabrali:

prof. R. Moń przypomniał, że w synoptycznej lekturze Ewangelii pojęcia "miłosierni" i "doskonali" powinny być traktowane synonimicznie. Postawił także kwestię dlaczego do takich zagadnień jak Komunia św. osób żyjących w związkach niesakramentalnych przywoływana jest kwestia miłosierdzia Bożego.

prof. D. Bartoszewicz zauważył, że może to wynikać z obawy przed powstaniem sytuacji, w której każde podjęte przez człowieka działanie będzie złe. Otwarcie na Miłosierdzie Boże jest oczywiście decyzją człowieka ale w samej idei miłosierdzia leży to, że jest ono darem niezasłużonym, udzielanym niejako ponad miarę.

prof. P. Tomasik przypomniał, że często osoby bardzo pragnące Komunii św. decydują się przyjęcie trudnego wręcz heroicznego sposobu życia.

prof. K. Pawlina podsumował dyskusję zwracając uwagę na różnice pomiędzy faktycznymi ustaleniami Synodu i zgłaszanymi wnioskami a medialnymi doniesieniami na ten temat.

Problematyka podejmowana na posiedzeniach Zarządu:

20 lutego 2012r. godz. 17³⁰ sprawy bieżące, propozycje tematów kolejnych spotkań.

13 czerwca 2012r. godz. 18⁰⁰ omówiono plany wydawnicze, ustalono tematykę spotkania jesiennego: chrześcijaństwo wobec pogaństwa i zaproponowano prelegentów: O. prof. J. Salij, Ks. prof. J. Naumowicz, podjęto uchwałę o dotacji na druk książki Ks. dra A. Santorskiego.

3 grudnia 2012r. godz. 17³⁰ omówiono sprawy bieżące, przedstawiono propozycje tematów kolejnych spotkań.

18 lutego 2013r. 17³⁰ oceniono bieżącą działalność Towarzystwa, wysunięto propozycje zintensyfikowania działalności sekcji, rozpatrzono pozytywnie złożony przez O. prof. Siega wniosek o skreślenie z listy członków.

5 czerwca 2013r. godz. 17³⁰ omówiono sprawy bieżące, przedstawiono propozycje tematu kolejnego spotkania.

2 grudnia 2013r. 17³⁰ omówiono zamierzenia na ostatni rok pracy obecnego Zarządu, przedstawiono działalność wydawniczą i uchwalono dofinansowanie publikacji pod auspicjami Towarzystwa.

11 marca 2014r. godz. 20⁰⁰ omówiono sprawy bieżące, przedstawiono propozycje tematów dwóch kolejnych spotkań zwracając uwagę na potrzebę poruszania zagadnień z różnych dyscyplin teologicznych.

17 czerwca 2014r. o godz. 18⁰⁰ ustalono termin i tematykę spotkania grudniowego, przedstawiono działalność wydawniczą Towarzystwa i bieżącą pracę Redakcji Warszawskich Studiów Teologicznych.

1 grudnia 2014r. o godz. 14⁰⁰ podsumowano pracę Zarządu V kadencji.

Towarzystwo stanowi forum spotkań naukowych dla środowiska teologicznego w Warszawie. Jego działalność koncentruje się niezmiennie na pogłębianiu aktualnych problemów światopoglądowych i nauczaniu Kościoła. Ponadto od roku 2003 podejmuje wydawanie trzech serii: pomocy naukowych, podręczników i rozpraw naukowych.

W dniu 1 grudnia 2014 r. odbyło się Walne Zebranie Warszawskiego Towarzystwa Teologicznego, na którym została podsumowana 3-letnia działalność Zarządu Towarzystwa oraz powołany nowy zarząd na kolejną kadencję. Dotychczasowy prezes Towarzystwa ks. prof. dr hab. Stanisław Warzeszak oraz sekretarz ks. dr Dariusz Bartoszewicz i skarbnik ks. dr Grzegorz Bachanek złożyli szczegółowy raport z kierowanej przez siebie działalności. Raport został przyjęty przez Komisję skrutacyjną i Walne Zebranie. Następnie został wybrany Zarząd Towarzystwa, w którego skład weszli: prezes - ks. prof. dr hab. Krzysztof Pawlina, viceprezes - ks. prof. dr hab. Piotr Tomasik. Pozostali członkowie Zarządu powołani zostaną na wniosek Prezesa na następnym Posiedzeniu Towarzystwa. Odchodzący z funkcji prezesa po czterech kadencjach ks. prof. dr hab. Stanisław Warzeszak podziękował swoim współpracownikom i przekazał kierownictwo nowemu Zarządowi, życząc mu bogatych inspiracji intelektualnych oraz trwałego zapału w rozwijaniu aktywności warszawskiego środowiska naukowego.

Ks. Stanisław WARZESZAK

Ks. Dariusz BARTOSZEWICZ

LISTA CZŁONKÓW ZWYCZAJNYCH WTT
V KADENCJI

1. Ks. Włodzimierz Artyszuk, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
2. Ks. Grzegorz Bachanek, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
3. Ks. Zbigniew Badowski, dr prawa kanonicznego – sekcja moralno-prawna
4. Ks. Andrzej Banaszek, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
5. Ks. Krzysztof Bardski, prof. dr hab. nauk biblijnych – sekcja biblijno-kerygmaticzna
6. Ks. Wojciech Bartkowiak, dr teologii – sekcja moralno-prawna
7. Ks. Roman Bartnicki, prof. dr hab. teologii biblijnej – sekcja biblijno-kerygmaticzna
8. Ks. Dariusz Bartoszewicz, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
9. Ks. Piotr Borys, dr filozofii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
10. Ks. Burgoński Piotr, dr nauk społecznych
11. Ks. Mirosław Cholewa, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
12. Ks. Waldemar Chrostowski, prof. dr hab. teologii biblijnej – sekcja biblijno-kerygmaticzna
13. Ks. Czekalski Rafał, dr teologii
14. Ks. Antoni Dębowski, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
15. Ks. Krzysztof Filipowicz, dr liturgiki – sekcja pastoralna
16. Ks. Andrzej Gałka, dr historii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
17. Bp Józef Górzyński, dr liturgiki – sekcja pastoralna
18. Ks. Grzywaczewski Józef, dr hab. teologii patrystycznej
19. Ks. Tomasz Jakubiak, dr. dr prawa kanonicznego – sekcja moralno-prawna
20. Ks. Michał Janocha, dr hab. nauk humanistycznych – sekcja pastoralna
21. Ks. Piotr Klimek, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
22. Ks. Konarski Jan, dr teologii – sekcja moralno-prawna
23. Ks. Marek Kotyński, dr teologii – sekcja moralno-prawna
24. Ks. Dariusz Kowalczyk, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
25. Ks. Andrzej Kowalski, dr obojga praw – sekcja moralno-prawna
26. Ks. Stanisław Kur, prof. dr hab. teologii biblijnej – sekcja biblijno-kerygmaticzna
27. Ks. Jerzy Lewandowski, prof. dr hab. teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
28. Ks. Waldemar Linke, dr teologii biblijnej – sekcja biblijno-kerygmaticzna
29. Ks. Franciszek Longchamps de Bérier, prof. dr hab. nauk prawnych – biuro prawne
30. P. Łęcicki Grzegorz, dr hab. teologii mediów – sekcja pastoralna
31. Ks. Małecki Henryk, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
32. Bp Rafał Markowski, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
33. Ks. Piotr Mazurkiewicz, prof. dr hab. nauk społ. – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
34. Ks. Jan Miazek, dr hab. teologii – sekcja pastoralna
35. Ks. Ryszard Mierzejewski, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
36. Ks. Ryszard Moń, prof. dr hab. filozofii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna

37. Ks. Józef Naumowicz, prof. dr hab. nauk historycznych – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
38. Ks. Kazimierz Obrycki, dr nauk humanistycznych – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
39. Ks. Krzysztof Pawlina, prof. dr hab. teologii – sekcja pastoralna
40. Bp. Tadeusz Pikus, prof. dr hab. teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
41. Ks. Krzysztof Siwek, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
42. Skrzypczak Robert, dr hab. teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
43. Ks. Jan Sochoń, prof. dr hab. filozofii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
44. Bp Marek Solarczyk, dr teologii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
45. Ks. Marek Starowieyski, prof. dr hab. patrologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
46. Ks. Tomasz Stępień, prof. dr hab. filozofii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
47. Ks. Janusz Strojny, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
48. Ks. Arkadiusz Szczepanik, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
49. Ks. Bolesław Szewc, dr matematyki i n. humanistycznych – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
50. Ks. Jan Szubka, dr prawa kanonicznego – sekcja moralno-prawna
51. Szwarz Krzysztof, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
52. Ks. Marek Szymula, dr teologii – sekcja moralno-prawna
53. Ks. Piotr Tomasik, prof. dr hab. katechetyki – sekcja pastoralna
54. Ks. Andrzej Tulej, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
55. Ks. Józef Warzeszak, prof. dr hab. teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
56. Ks. Stanisław Warzeszak, prof. dr hab. teologii i dr filozofii – sekcja moralno-prawna i wydawnicza
57. Ks. Janusz Węgrzecki, dr nauk humanistycznych – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
58. Ks. Tomasz Wielebski, dr teologii - sekcja pastoralna
59. Ks. Jan Załęski, dr teologii, prof. dr hab. teologii biblijnej – sekcja biblijno-kerygmaticzna
60. Ks. Zbigniew Zembrzusi, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna

PUBLIKACJE PWTW i WTT

I. Rozprawy naukowe – *Warszawskie Studia Teologiczne* – Nowa Seria Wydawnicza

1. Ks. Stanisław WARZESZAK, *Odpowiedzialność za życie. Próba zastosowania w etyce życia Hansa Jonasa zasady odpowiedzialności*, WAW 2003.
2. Ks. Wojciech BARTKOWICZ, *Wolność jako problem graniczny filozofii i teologii. Studium z (meta) teologii moralnej*, WAW 2004.
3. Ks. Krzysztof BARDSKI, *Słowo oczyma gołębic. Metodologia symboliczno-alegorycznej interpretacji Biblii oraz jej teologiczne i duszpasterskie zastosowanie*, WAW 2006.
4. Ks. Maciej ARKUSZYŃSKI, *Wzór życia chrześcijańskiego w objawieniach z Medziugorja (1981-2008)*, WAW 2008.

5. Ks. Stanisław WARZESZAK, *Etyka odpowiedzialności za życie. Studium analityczno-krytyczne bioetycznej myśli Hansa Jonasa*, WAW 2008.
6. Ks. Krzysztof BARDSKI, *Lektyka Salomona. Biblia – symbol – interpretacja*, WAW 2011.
7. Izabella SMENTEK, *Eschatologia trynitarna. Prawda o Trójcy Świętej we współczesnej nauce Kościoła katolickiego jako punkt wyjścia eschatologii*, WAW 2012.
8. Ks. Piotr WALEŃDZIK, *Miejsce liturgii w nauczaniu pasterskim Kardynała Stefana Wyszyńskiego*, WAW 2012.
9. Ks. Rafał CZEKALSKI, *Paradygmat ekologiczny: kategoria kulturowo-cywilizacyjna czy też teoretyczno-poznawcza na przykładzie twórczości naukowej Henryka Skolimowskiego?* Inicjatywa Praska 2014.

II. Podręczniki

1. Ks. Tomasz STĘPIEŃ, *Antropologia filozoficzna*, WAW 2003.
2. Ks. Józef WARZESZAK, *Tajemnica Eucharystii*, WAW 2005.
3. Ks. Józef WARZESZAK, *Człowiek w obliczu Boga i pośród stworzenia*, WAW 2005.
4. Ks. Józef WARZESZAK, *Bóg Jedyny w Trójcy Osób*, WAW 2006.
5. Ks. Dariusz BARTOSZEWICZ, *Introdukcja biblijna*, WAW 2007.
6. Ks. Andrzej SANTORSKI, *Dar łaski*, WAW 2011.
7. Ks. Andrzej SANTORSKI, *Maryja i kapłaństwo*, WAW 2012.

III. Pomoce naukowe

1. Ks. Dariusz BARTOSZEWICZ, *Instytucje biblijne*, WAW 2003.
2. Ks. Rafał CZEKALSKI, *Personalistyczne podstawy wychowania*, WAW 2009.
3. Andrzej PERZYŃSKI, *The Christian Faith. Approaches to Theological Anthropology*, WTT 2012.
4. Ks. Rafał CZEKALSKI, *Implikacje etyczne teologii stworzenia*, WTT 2012.

IV. Źródła : Seria Biblioteka Ojców Kościoła, red. ks. Józef Naumowicz, Wyd. M.

Od 2000 r. (od tomu 13) wydawana pod patronatem WTT

V. Publikacje wydane we współpracy i poza serią

1. Zdzisława SPECHT-ABRAMIUK, *Słowo i miecz. Logos i etos dramaturgii Karola Wojtyły – Jana Pawła II*, Instytut Papieża Jana Pawła II 2012.
2. Ks. Tomasz STĘPIEŃ, *Wprowadzenie do antropologii filozoficznej św. Tomasza z Akwinu*, Warszawskie Towarzystwo Teologiczne – Inicjatywa Praska 2013.